

UNESCO Mens & Biosfeergebieden

Waar denken jullie aan bij
UNESCO?

UNESCO - wereldwijd

UNESCO is de VN-organisatie voor onderwijs, wetenschap, cultuur en media. De organisatie werd in 1945, net na de Tweede Wereldoorlog, opgericht om via deze thema's te werken aan vrede.

De **missie** van UNESCO is dan ook: ***Since wars begin in the minds of people, it is in the minds of people that the defences of peace must be constructed.*** Als oorlog in de hoofden van mensen ontstaat, moet ook de vrede dáár beginnen. (bron: website UNESCO)

De verschillende categorieën voor gebieden

Kenmerken werelderfgoed

- Werelderfgoedverdrag (1972)
- 1100+ werelderfgoederen (waarvan 200+ natuurlijk werelderfgoed)
- Uitzonderlijke Universele Waarde
- Bescherming, behoud en instandhouding
- Duur nominatieproces 10-15 jaar
- Staatsaangelegenheid
- Stricte beheersimplicaties en beschermingsmechanismen
- Statisch

Kenmerken geoparken

- Global Geoparks Network (2015)
- 140+ geoparken
- Van internationaal geologisch belang
- Wetenschappelijke grondslag
- Integraal beheer van geologisch erfgoed, landschap, natuur, archeologie
- Duur nominatieproces 5-8 jaar
- Regionale afspraken/regie, participatief
- Regionale identiteit
- Dynamisch, toekomstgericht, adaptief

Wat is een biosfeergebied?

Kenmerken biosfeergebieden

- Mens en Biosfeerprogramma (1971)
- 700+ biosfeergebieden
- Ecologie, biodiversiteit en duurzame ontwikkeling
- Beschermde natuurstatus maar ruimte voor invloed van de mens
- Duur nominatieproces vanaf 3 jaar
- Regionale afspraken/regie, participatief
- Living labs voor onderwijs en onderzoek
- Dynamisch, toekomstgericht, adaptief

	Wonen		Kernzone
	Toerisme		Bufferzone
	Onderzoek		Overgangszone
	Educatie		

Een bijzondere categorie!

- Mens en Biosfeergebieden zijn proeftuinen en voorbeeldgebieden voor de rest van de wereld
- Uitgangspunten: sociaal-ecologische systemen, landschapsbenadering, dynamiek
- Belangrijk in een context van klimaatverandering en andere maatschappelijke uitdagingen
- Ontwikkelings- en toekomstgericht

Belangrijk in M&B gebieden:

Draagvlak, betrokkenheid en
zeggenschap lokale bewoners en
andere belanghebbenden

Alle drie functies zijn geborgd
(bescherming/ontwikkeling
biodiversiteit, duurzame
ontwikkeling,
wetenschap/monitoring/educatie)

Zonder transitiezone geen Mens &
Biosfeergebied!

Belangrijk in M&B gebieden:

Ambitieplan dient op participatieve wijze tot stand te komen

Ruimte voor dynamiek –
omstandigheden veranderen,
platform voor discussie

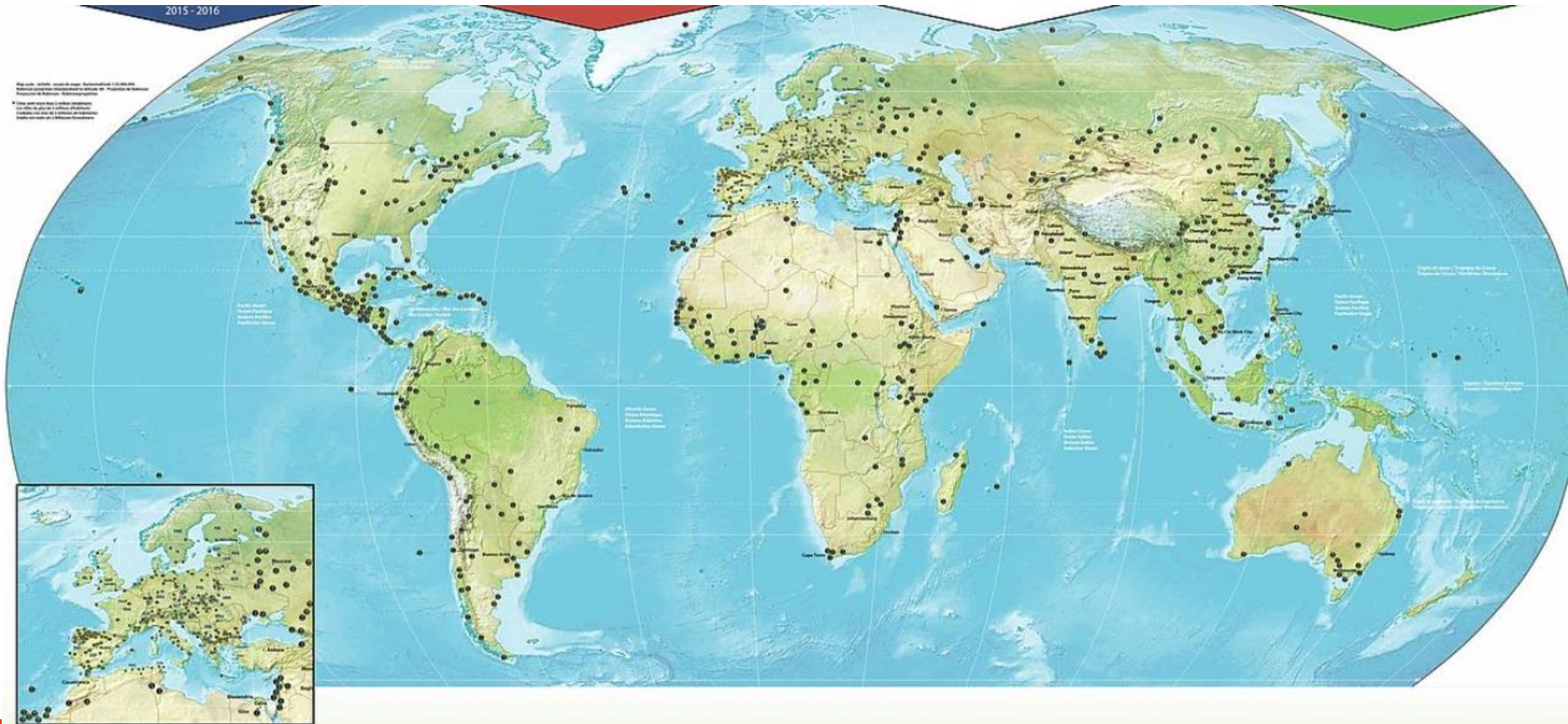
De UNESCO-erkenning is een manier
om lokale belanghebbenden blijvend
aan elkaar te verbinden en te zorgen
dat zij zich gezamenlijk voor het
gebied inzetten

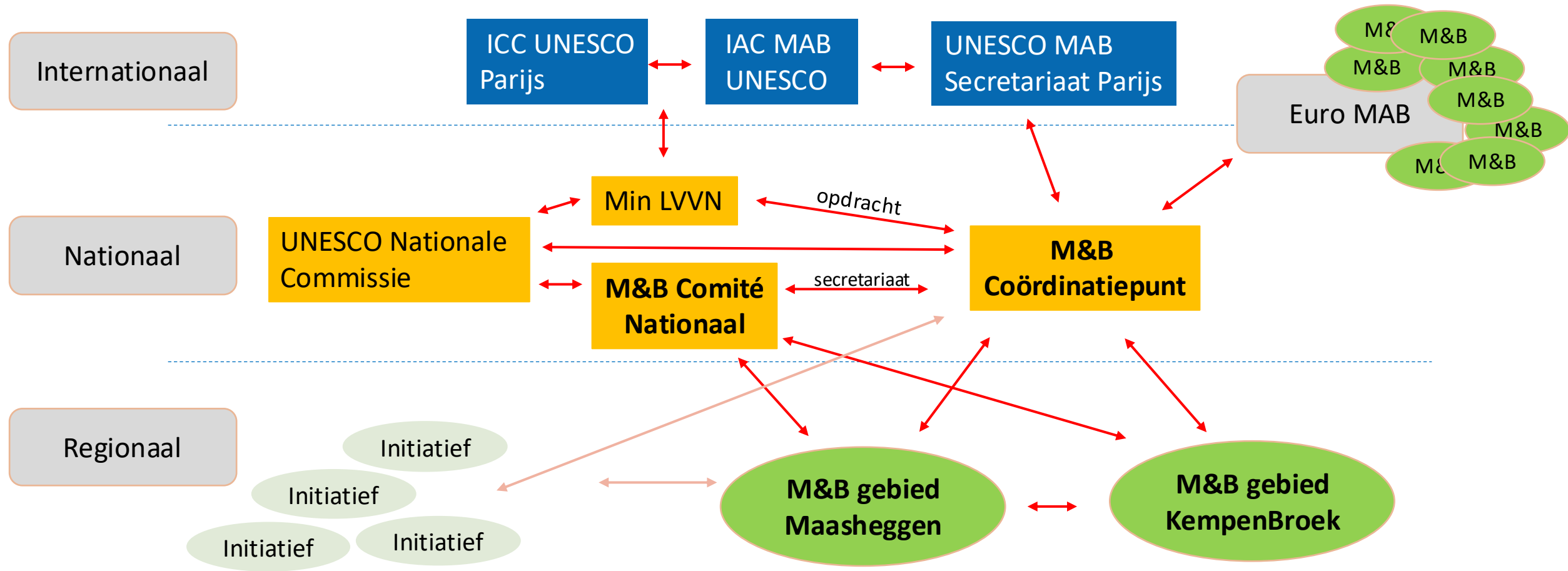

Alle Unesco-gebieden dragen actief bij aan het behalen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN. Echter, bij de Unesco-gebieden staan ontwikkeldoelen 6, 7, 11, 13 en 15 centraal.

Wereldwijd netwerk van 738 M&B-gebieden in 134 landen

Wie is wie in het Mens & Biosfeerprogramma

Twée Nederlandse M&B-gebieden

Kempen-Broek (2024)
Noord-Brabant en Vlaanderen, België

De Maasheggen (2018)
Noord-Brabant

Nieuwe initiatieven en verkenningen

Nederlands M&B comité en coördinatiepunt

- Informeren, communiceren, organiseren
- Kennisdelen, netwerk
- Link met beleid
- 8 leden met onafhankelijk voorzitter
- Advisering

Netwerk en kennisdelen (nationaal)

- Unesco MAB
- Unesco Werelderfgoed
- Unesco Global Geoparks
- Nationale Parken

Internationale uitwisseling

Focus Europa

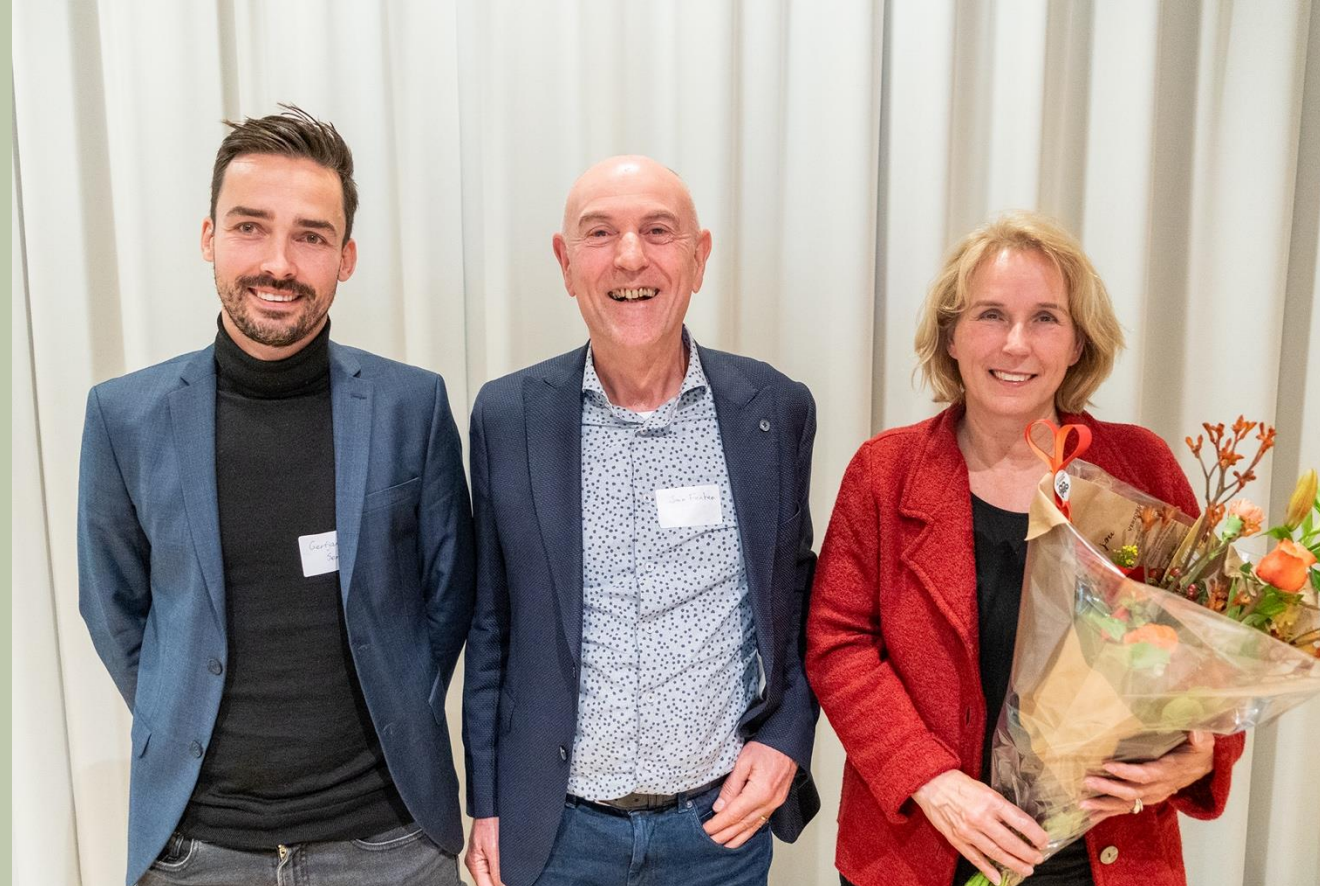
Voordelen M&B status

- Keurmerk
- Promotie van het gebied: toerisme en recreatie
- Streekproducten
- Leren van anderen, wereldwijd netwerk
- Leren met elkaar:
- Samenwerking met universiteiten en hoge scholen
- Citizen science en monitoring
- Ontwikkeling educatie programma's
- Deuren gaan open

Maasheggen nominatie European Landscape Award

Mens & Biosfeer: een
bijzondere UNESCO status
om trots op te zijn!

Maasheggen: een voorbeeld voor Europa

De Maasheggen zijn in 2018 erkend als UNESCO Biosfeerreservaat, en met de nominatie voor de European Landscape Award 2026 wordt het succes van het project verder onderstreept. Het vormt een perfect voorbeeld van de principes van het Europees Landschapsverdrag, dat het landschap ziet als een product van de interactie tussen mens en natuur. Eind 2026 wordt de Europese winnaar bekend gemaakt.

Coördinatiepunt Mens & Biosfeergebieden Nederland

Wereldwijd werken aan duurzame ontwikkeling op lokaal niveau

In het Unesco Mens en Biosfeerprogramma werken wereldwijd meer dan 700 biosfeergebieden aan duurzame ontwikkeling op lokaal niveau. Nederland heeft sinds januari 2024 een coördinatiepunt Mens & Biosfeergebieden. Ons land telt momenteel twee biosfeergebieden, de Maasheggen in Noord-Brabant (2018) en in juli 2024 kreeg Kempen-Broek de status van biosfeergebied toegekend.

www.mensenbiosfeergebieden.nl

